

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/12/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124454062
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124454062.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne FA FA s.r.o., so sídlom Púpavová 2729/10, 979 01 Rimavská Sobota, IČO: 51 472 317, zastúpenej advokátskou kanceláriou KOVAL & spol., advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 648 892, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, so sídlom Palárikova 15, 811 04 Bratislava, o zaplatenie 304 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 28. januára 2025 postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“). Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že v danom prípade ide o občianskoprávny spor, na ktorého prejednanie a rozhodnutie je príslušný Mestský súd Bratislava IV.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

4. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

5. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

9. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

12. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa je vlastníčkou osobného motorového vozidla, ktoré bolo poškodené následkom stretu s iným osobným motorovým vozidlom iného vodiča, ktorého zavineným konaním došlo k predmetnej škodovej udalosti (ďalej len „škodca“). Škodca mal so žalovanou poisťovňou uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z dôvodu poškodenia osobného motorového vozidla a jeho následnej opravy bola žalobkyňa nútená prenajať si náhradné motorové vozidlo, ktoré jej bolo prenajaté spoločnosťou Cruise, s.r.o., so sídlom Karpatské námestie 10/A, 831 06 Bratislava, IČO: 50 467 166 (ďalej len „prenajímateľ“) na obdobie od 20. augusta 2024 do 9. septembra 2024 (t. j. na 21 dní), a to za dennú sadzbu nájomného 76 eur. Prenajímateľ dňa 12. septembra 2024 vystavil žalobkyni za nájom náhradného motorového vozidla faktúru č. 2024032, splatnú dňa 26. septembra 2024, na sumu 1 596 eur. Žalovaná listom zo dňa 16. septembra 2024 oznámila žalobkyni, že ukončila šetrenie poistnej udalosti a priznáva poistné plnenie vo výške 1 076,67 eura, ktoré poukazuje na účet prenajímateľa. Z oznámenia poisťovne je zrejmé krátenie poistného plnenia o sumu 304 eur (čo zodpovedá štyrom dňom nájmu náhradného motorového vozidla) z dôvodu, že faktúra za opravu poškodeného osobného motorového vozidla bola vystavená dňa 5. septembra 2024, t. j. o päť dní skôr, ako bolo náhradné motorové vozidlo vrátené. Podľa názoru žalobkyne bolo takéto krátenie poistného plnenia neoprávnené, keďže z ňou predložených listinných dôkazov vyplýva, že vozidlo bolo do opravy odovzdané dňa 20. augusta 2024 a žalobkyni bolo vrátené po vykonaní opravných prác až dňa 9. septembra 2024 (zhodne s dobou nájmu náhradného motorového vozidla). Žalobkyňa za účelom uplatnenia tejto pohľadávky podala dňa 13. decembra 2024 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, pričom okrem istiny 304 eur žiadala priznať aj úroky z omeškania a náhradu trov konania.

13. Okresný súd Banská Bystrica ako súd kauzálny príslušný na upomínacie konanie (§ 2 zákona o upomínacom konaní) vydal 8. januára 2025 platobný rozkaz sp. zn. 35Up/2214/2024, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu istinu 304 eur s úrokom z omeškania 8,65 % ročne zo sumy 304 eur od 2. októbra 2024 do zaplatenia, alebo aby v tej istej lehote podala odpor. Ďalším výrokom bola žalovaná zaviazaná zaplatiť žalobkyni (prostredníctvom jej právnej zástupkyne) náhradu trov konania vo výške 117,71 eura. Po podaní odporu žalovanou, žalobkyňa navrhla pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. V nadväznosti na uvedené Okresný súd Banská Bystrica postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III, o čom upovedomil sporové strany. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasí a tvrdí, že na konanie v predmetnom občianskoprávnom spore je príslušný Mestský súd Bratislava IV.

14. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR ide v posudzovanom prípade o majetkový spor o náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a to konkrétne v podobe nákladov vynaložených poškodenou (žalobkyňou) na nájom náhradného motorového vozidla. Mestský súd Bratislava III pritom dôvodne namieťa, že nejde o obchodnoprávny spor, ktorá skutočnosť by zakladala jeho kauzálnu príslušnosť na konanie. Pre založenie kauzálnej príslušnosti tohto súdu podľa § 22 písm. a) CSP je totiž nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“), prípadne spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 OBZ považovať za obchodný záväzkový vzťah, spravujúci sa ustanoveniami tretej časti OBZ. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, keďže nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 OBZ, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak je pri jeho vzniku s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, pretože dôležitá je aj právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

15. Najvyšší súd SR zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodenou, ktorý vzťah je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ustanovení § 427 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“). Preto aj v predmetnom spore, v ktorom sa plnenia (nároku na náhradu škody) domáha poškodená voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Rozhodujúce je, že strany sporu medzi sebou neuzavreli žiadny zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Ich právny vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) so subsidiárnou aplikáciou OZ. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., pričom je nerozhodné, či poškodený je podnikateľ alebo fyzická osoba - nepodnikateľ.

16. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, nebolo možné v danom štádiu konania (pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore) dospieť k inému záveru ako k tomu, že sa jedná sa o občianskoprávny spor, na ktorého prejednanie a rozhodnutie je podľa § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP príslušný Mestský súd Bratislava IV ako všeobecný súd žalovanej právnickej osoby, v ktorého obvode sa nachádza jej sídlo. Keďže ide o spor o náhradu škody, do úvahy by prichádzala tiež osobitná miestna príslušnosť súdu (označovaná aj ako miestna príslušnosť daná na výber) podľa § 19 písm. b) CSP (podľa tohto ustanovenia by popri všeobecnom súde žalovanej bol na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody), avšak právo voľby medzi všeobecným súdom žalovanej a súdom uvedeným v § 19 CSP patrí žalobkyni, ktorá toto svoje právo nevyužila, keď v návrhu na pokračovanie v konaní podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní nekonkretizovala súd, ktorému má byť spor postúpený.

17. Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd SR k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III

s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je príslušný Mestský súd Bratislava IV podľa § 12 ods. 2, § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.